

TANTÁRGYI TEMATIKA

2026/2027. tanév 1. félév; Információs jogok; Jogi felsőoktatási szakképzés

(Levelező)

Tantárgy neve: Információs jogok	Tantárgy Neptun-kódja: AJIMT821JFL1 Tárgyfelelős intézet: Államtudományi Intézet/Alkotmányjogi Tanszék Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Jámbor Adrienn egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Jámbor Adrienn egyetemi docens	
Javasolt félév: 1.ő	Előfeltétel: -
Óraszám/félév: 10 óra/félév	Számonkérés módja: Beszámoló
Kreditpont: 1 kredit	Munkarend: Levelező
Tantárgy feladata és célja: A tárgy célja megismertetni a hallgatókkal a személyes adatok védelmének és a közérdekű adatok nyilvánosságának jogi alapjait, az adatvédelem és az információs szabadság alapintézményeit, ezen jogterületek hazai szabályozását, a hatósági gyakorlatot és a 2018. május 25. napjától közvetlenül alkalmazandó Általános Adatvédelmi Rendelet, mint Európai Unió jogforrás főbb szabályait. A konzultációk célja a tananyag elsajátításának megkönnyítése, a hallgatók egyéni felkészülésének segítése, a felmerült kérdések megbeszélése. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> T1, T2, T6 <i>képesség:</i> K1, K2, K8, K14, K15 <i>attitűd:</i> A4, A5, A10 <i>autonómia és felelősség:</i> F2, F7	
Tantárgy tematikus leírása: 1. Bevezetés. Az alapjogvédelem és az információs jogok. Alapfogalmak. Az alkotmányos jogok jelentősége. 2. Az adatvédelem elméleti kérdései: magánszféravédelem-adatvédelem; a személyes adatok védelméhez való jog alkotmányos védelme, információs hatalom és információs önrendelkezés. 3. Az Általános Adatvédelmi Rendelet 2018 májusától alkalmazandó és magyar Infotv. hatályos fogalmai. A GDPR tárgya, hatálya. 4. Értelmezési kérdések az adatvédelemben: személyes adat, adatalany, különleges adat, adatkezelés, adatkezelő, adattovábbítás, nyilvánosságra hozatal, adatvédelmi incidens. 5. Az adatvédelem általánosan elismert alapelvei. 6. A jogszerű adatkezelés feltételei: jogalap és célhoz kötöttségi feltételek, a hozzájárulás érvényességének kritériumai különböző környezetben. 7. Az érintett jogai. Az érintett jogok érvényesülését biztosító intézkedések. Az érintett jogainak korlátozása. 8. A személyes adatok védelme és az információs szabadság konfliktusa. A közfeladatot ellátó személyek és a közszereplők problémája. Az információs szabadság ára, társadalmi hasznai. Az információs szabadság a magyar jogban. Az információs szabadság és az adatvédelem történelmi alapjai a felvilágosodásban. 9. Az információs szabadság modern eszméi, az aktív nyilvánosság. Információs szabadság és sajtószabadság. Az információs önrendelkezési jog, az NSZK Alkotmánybíróságának 1983-as határozata a népszámlálásról. Az információs szabadságjogok és a magyarországi rendszerváltás.	

- Az Európai Emberi Jogi Bíróság joggyakorlata.
10. Az Alkotmánybíróság határozatai a személyes adatok védelméről és az információszabadságról, a bírósági gyakorlat.
 11. Az adatvédelmi nyilvántartás és az adatvédelmi tisztviselő hatáskörei és feladatai.
 12. A NAIH mint az adatvédelem és az információszabadság védnöke.
 13. Az univerzális nemzetközi egyezmények. Az adatvédelem alapelvei: az OECD adatvédelmi irányelvei. Az Európa Tanács 1981-es Adatvédelmi Egyezménye.
 14. Határokat átlépő adattovábbítások, a megfelelő védelmi szint követelménye.

	Okt. ip.	Előadások
1.	X. 17.	Bevezetés. Az alapjogvédelem és az információs jogok. Alapfogalmak. Az alkotmányos jogok jelentősége. Az adatvédelem elméleti kérdései: magánszféravédelem-adatvédelem; a személyes adatok védelméhez való jog alkotmányos védelme, információs hatalom és információs önrendelkezés. Az Általános Adatvédelmi Rendelet 2018 májusától alkalmazandó és magyar Infotv. hatályos fogalmai. A GDPR tárgya, hatálya. Értelmezési kérdések az adatvédelemben: személyes adat, adatalany, különleges adat, adatkezelés, adatkezelő, adattovábbítás, nyilvánosságra hozatal, adatvédelmi incidens. Az adatvédelem általánosan elismert alapelvei. A jogszerű adatkezelés feltételei: jogalap és célhoz kötöttségi feltételek, a hozzájárulás érvényességének kritériumai különböző környezetben.
2.	XI. 21.	Az érintett jogai. Az érintetti jogok érvényesülését biztosító intézkedések. Az érintett jogainak korlátozása. A személyes adatok védelme és az információszabadság konfliktusa. A közfeladatot ellátó személyek és a közszereplők problémája. Az információszabadság ára, társadalmi hasznai. Az információszabadság a magyar jogban. Az információszabadság és az adatvédelem történelmi alapjai a felvilágosodásban. Az információszabadság modern eszméi, az aktanyilvánosság. Információszabadság és sajtószabadság. Az információs önrendelkezési jog, az NSZK Alkotmánybíróságának 1983-as határozata a népszámlálásról. Az információs szabadságjogok és a magyarországi rendszerváltás. Az Európai Emberi Jogi Bíróság joggyakorlata. Az Alkotmánybíróság határozatai a személyes adatok védelméről és az információszabadságról, a bírósági gyakorlat. Az adatvédelmi nyilvántartás és az adatvédelmi tisztviselő hatáskörei és feladatai. A NAIH mint az adatvédelem és az információszabadság védnöke.
3.	XII. 4.	Az univerzális nemzetközi egyezmények. Az adatvédelem alapelvei: az OECD adatvédelmi irányelvei. Az Európa Tanács 1981-es Adatvédelmi Egyezménye. Határokat átlépő adattovábbítások, a megfelelő védelmi szint követelménye. Önkéntes zárthelyi dolgozat.

Félévközi számonkérés: Megajánlott jegy.

A beszámoló teljesítésének módja, értékelése:

A számonkérés az írott tananyagon és a kötelező jogszabályok ismeretén kívül kiterjed az előadáson elhangzottakra. A vizsga, írásban, illetve szóban történik a Tanszék által meghatározott vizsganapokon. Akinek nincs meg az aláírása, nem vizsgázhat. A beszámoló értékelése háromfokozatú (kiválóan megfelelt, megfelelt, nem felelt meg) minősítéssel történik.

Kötelező irodalom:

1. Majtényi László – Bayer Judit: *Információs és médiajog 1.* 2017. (elektronikus tananyag)
2. Majtényi László – Szabó Máté Dániel: *Információs- és médiajog 2.* Miskolc: Miskolci Egyetemi Kiadó, 2014. (vonatkozó fejezetek)
3. Mark Freedland: *Data Protection and Employment in the European Union.* Oxford University, 1999.

Ajánlott irodalom:

1. Arany Tóth Mariann: A munkavállalók személyes adatainak védelme az internet munkahelyi használatának ellenőrzésekor, *Infokommunikáció és jog.* - 5. (2008) 26., 170–175. o.
2. Arany Tóth Mariann: Gondolatok a munkavállalók személyiségi jogainak védelméről a magyar munkajogban, *Jogtudományi Közlöny.* - 63. (2008) 3., 129-139. o.
3. Jóri András: *Adatvédelmi kézikönyv.* Budapest: Osiris, 2005.
4. Jóri-Hegedűs-Kerekes (szerk.): *Adatvédelem és információszabadság a gyakorlatban.* Budapest: Complex, 2010.
5. *Handbook on European Data Protection Law.* European Agency for Fundamental Rights, 2013.
6. NAIH Állásfoglalások:
 - munkáltatói háttérvizsgálatról (NAIH/2016/4386/2/V)
 - munkavállalókról fénykép milyen esetekben készíthető (NAIH/2016/2695/2/V)
 - gépjárműbe szerelt GPS munkáltatói ellenőrzés céljából történő felhasználásáról (NAIH-42-6/2013/V)
 - a munkahelyen alkalmazott elektronikus megfigyelőrendszer alapvető követelményeiről
7. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság tájékoztatója a munkahelyi adatkezelések alapvető követelményeiről